

НЕСРЕЋА ЈЕЗИКА – ПРЕКОМЕРНИ ГОВОР

[Српски – Serbian – صربي]

Ахмед Ферид

Ревизија и обрада:

Ирфан Клица

Амра Дацић

Љубица Јовановић

Фејзо Радончић

2015 - 1436

IslamHouse.com

﴿ فضول الكلام – آفات اللسان ﴾

« باللغة الصربية »

أحمد فريد

مراجعة :

عرفان كليسا

عمرة دانسيث

يوفانو فيتس ليوبيتسا

فيزو رادوتشيش

2015 - 1436

IslamHouse.com

ПРЕКОМЕРНИ ГОВОР ЈЕ "НЕСРЕЋА ЈЕЗИКА"

Хвала Богу који је човека у најлепшем облику створио и усправним учинио, светлом веровања надахнуо и њиме украсио и улепшао, речитошћу подучио и њоме одликовао, те језиком обдарио да њиме изражава оно што му је у срцу и разуму. Језик је једна од великих Божијих благодати и чудеса Његовог стварања. По величини је мали, а по покорности и грешењу јако велик, јер се две крупне ствари: веровање и неверство, као највеће добро дело и највећи грех, показују, управо, преко језика. Онога ко се слаткоречивости препусти, па не води рачуна шта говори и језику узду попусти, ђаво води куда хоће, док га на руб провалије не доведе и у пропаст не гурне. Људе у Ватри на лица њихова, неће ништа друго оборити до клеветање њихово. Од зла језика свога сачуваће се само онај ко га заузда уздом исламских прописа и пусти да говори само оно што ће му користити и на овом и на Будућем свету. У супротном, неће му дозволити да говори, када год осети да - пре или касније - због тога прети опасност.

У хадису који преноси Му'аз, Бог био задовољан њиме, стоји да је Божији Посланик, мир над њим, је рекао: "Зар ће људе у Ватри на лица њихова - или је рекао: 'на носеве њихове' - ишта друго бацити до оговарање њихово?!"

Под овим речима мисли се на кажњавање зато што је језик говорио оно што је забрањено. Човек својим речима и делима сеје добра или лоша дела, чије ће плодове на Судњем дану пожњети. Ко својим речима и делима буде посејао добро, пожњеће почаст, а ко својим речима и делима буде посејао зло, пожњеће кајање. Смисао хадиса који преноси Му'аз је да ће највише људи у Ватру ући због њихова језика, јер у грех говора улази и - код Бога Узвишеног најтежи грех - ширк (идолопоклонство). У њега спада и говорити о Богу оно што се не зна, што је опет блиско ширку, затим: лажно сведочење, сихр (мађије - призивање ђавола и тражење помоћи од њега), клеветање, лаж, оговарање, преношење туђих речи и других малих и великих греха који су обично са њим повезани или на њега наводе.

О похвалности ћутње говори више хадиса:

У хадису који преноси Суфјан б. 'Абдуллах ес-Секафи стоји да је рекао: **"Упитао сам: Божији Посланиче, чега се за мене највише бојиш? - па је, показавши на свој језик, рекао: Овога."**

У поглављу о веровању, у Бухаријиној збирци веродостојних хадиса, наводи се да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: "Муслиман је онај од чијег су језика и руку мирни други муслимани."

Од 'Укбе б. Амира, Бог био задовољан њиме, се преноси да је рекао: **"Упитао сам: Божији Посланиче, у чему је спас?, па је рекао: 'Обуздај свој језик!'"**

Божији Посланик, мир над њим, такође, рекао: **"Ко верује у Бога и Судњи дан, нека говори (само) истину, или нека ћути!"** Ово је један од примера језгровитости Посланикова, мир над њим, говора. У њему се наређује да се - када се о добру ради - говори, а да се у супротном ћути. Говор може бити: или користан, па је у том случају наређено да се говори, или штетан, па је у том случају наређено да се ћути. Узвишени Бог каже:

Он (човек) не изусти ниједну реч, а да поред њега није присутан Онај који бди. (Кур'ан, поглавље Каф, 18).

Од Сехла б. Са'да се преноси да је Божији Посланик, мир над њим, рекао: **"Ко ми гарантује за оно што је између његових вилица и оно што је између његових ногу, гарантујем му Рај."** Тј. ко према своме језику испуни обавезу - говорећи оно што треба и ћутећи о ономе што га се не тиче - и према своме полном органу - користећи га у дозвољеним брачним односима, а чувајући од забрањених ствари – блуда, ја му гарантујем Рај.

Ибн ел-Беттал је рекао: "Овај хадис потврђује да је искушење језика и полног органа два највећа искушења на овоме свету. Ко се сачува њиховог зла, сачувао се највећег зла." Од Ебу Хурејре, Бог био задовољан њиме, се преноси да је чуо Божијег Посланика, мир над њим, да је рекао: **"Заиста роб, и не мислећи шта то значи, зна изговорити реч због које ће пропасти у Ватру дубље него што је раздаљина између истока и запада."**

Ибн 'Абдулберр каже: "Реч због које ће онај ко је изговори кроз Ватру пропадати је реч коју

неопрезно изговори пред неправедним владаром." За Посланикове, мир над њим, речи "И не мислећи шта она значи", учењак 'Иззуддин б. 'Абдусселама каже да се под њима мисли на онога ко изговори реч не размишљајући о томе да ли је она лепа или ружна и додаје: "Човеку је забрањено говорити оно за што не зна да ли је лепо или ружно." Ен-Невеви каже: "У овоме хадису се подстиче на чување језика. Зато онај ко жели нешто рећи, претходно треба добро размислити, па ако види да у томе има користи, казаће, а ако не, онда ће се од говора суздржати."

Исламско предање о говору

Од Абдуллаха б. Мес'уда се преноси да је рекао: "Тако ми Бога, мимо Кога нема другог бога, нема ништа што је потребније да дуго буде затворено од мога језика!" Он је имао обичај рећи: "О језику, говори добро, бићеш на добитку! Суздржи се од неваљала говора, бићеш спашен, пре него се покајеш!"

Од Ебу ед-Дерда'а се преноси да је рекао: "Нека ти уши добро слушају шта уста говоре, јер су

ти дата два ува, а једна уста, како би више слушао него говорио!"

Од Ел-Хасана ел-Басрија се преноси да је рекао: "Некада су говорили: 'Језик верника је иза срца. Када хоће нешто да каже прво добро анализира срцем, па тек онда изговори језиком. За разлику од њега, језик дволичњака је испред срца. Када хоће нешто да каже, то изговори језиком, а да то претходно не анализира срцем.'" Ел-Хасан је, такође, рекао: "Ко не чува свој језик, не разуме ни своју веру!"

Ако се запиташ: "Откуда и због чега се ћутњи придаје толики значај?" - знај да разлог лежи у томе што је језик склон бројним болестима: честом грешењу, лажи, оговарању, преношењу туђих речи, уображености, лицемерству, вулгарности, сумњичењу, правдању, упуштању у неистину, препирању, хвалисању, искривљивању, додавању, одузимању, узнемиравању других, њиховом обешчашћивању и сл. Према томе, језик се одликује бројним пороцима којима он лако и неприметно подлегне, зато што се срцу услађују, што је њима по својој природи склон и што на њих ђаво наводи. Онај ко се навикне да се - у горе наведене пороке - упушта, ретко смогне снаге да језик обузда и да га

контролише, па да говори, само, када жели и да се од говора суздржи, када не жели. У томе и јесте загонетка знања, јер у расправљању лежи опасност, а у ћутњи сигурност. Зато што одише прибраношћу, достојанством и даје простора за размишљање ћутња и јесте толико похвална. Осим тога, она омогућује да се човек посвети спомињању Бога и богослужењу и тако ослободи привржености беспотребном говору на овоме свету и одговорности на Судњем дану. Јер, Узвишени каже:

Он (човек) не изусти ниједну реч, а да поред њега није присутан Онај који бди. (Кур'ан, поглавље Каф, 18).

На похвалност ћутње упућује и чињеница да се сваки говор дели на четири врсте: у потпуности штетан, у потпуности користан, делимично и штетан и користан и говор који нити је штетан нити користан.

Што се тиче у потпуности штетног говора, он се мора избегавати. То се односи и на говор у коме има и штете и користи, јер је сузбијање зла прече од прибављања добра. Трећа врста говора у коме нема ни штете ни користи спада у радозналост и као такав

је сувишан, јер се упуштањем у њега губи време, а то је само по себи губитак. Према томе, остаје само једна корисна врста. То значи да три четвртине говора отпадају и да, као корисна, остаје само једна четвртина. Чак и ова једна четвртина може бити опасна и по човека погубна, ако се у њу увуче какав потајни грех попут уображености, извештачености и хвалисавости а који је тешко приметити.

Ми ћемо се посебно осврнути на неке пороке језика са којима су већина људи искушани. Ту пре свега спада: говор који се не тиче, оговарање, преношење туђих речи и хваљење.